

Rijksoverheid

Continuïteit sectoren

MLT 5

Programma-DG Samenleving & Covid 19
tbv MCC 19 januari 2021

ONGERUBRICEERD

Opdracht continuïteit sectoren

Opdracht zoals vastgesteld in de MCC van 12 november 2020:

- › Identificeer best practices bij en voor (vitale) sectoren om gedurende de Covid-19 pandemie de continuïteit te borgen voor alle sectoren
  - Binnen eigen sector / voor andere sectoren
  - Binnen- en buitenland
  - Kijk daarbij in ieder geval naar:
    - Zorg, Onderwijs, Kinderopvang, Hulpdiensten, Distributiecentra en Openbaar vervoer.
  - Formuleer beleidsopties met oog voor sociaal-economische aspecten, maatschappelijke consequenties en gedragsaspecten.

Beslispunten continuïteit sectoren voor MCC

- ❑ Akkoord om de 6 beleidsopties van slides 8 t/m 13 zodanig uit te werken dat deze nog het komend half jaar (dus voordat Nederland een voldoende toereikende vaccinatiegraad heeft bereikt) effectief kunnen zijn.
- ❑ Akkoord om deze uitwerking zoveel mogelijk bij de vakdepartementen neer te leggen en bij het programmaDG S&C19 de (sectoroverstijgende) coördinatie cf de opgenomen voorstellen.
- ❑ Akkoord om het programmaDG S&C19 voorstellen te laten uitwerken hoe deze beleidsopties kunnen helpen bij het opstarten van sectoren.

De beleidsopties samengevat

- ❑ 1. Sneltesten: geef vitale sectoren en cruciale beroepen bij schaarste voorrang, stuur als kabinet op de inzet ervan in onderwijs, kinderopvang, hulpdiensten en zorg.
- ❑ 2. Versterk sectoroverstijgende samenwerking op regionaal niveau mbt flexibele inzet van personeel.
- ❑ 3. Bied ruimte in regelgeving mbt tijdelijk afwijken van kwaliteitseisen bij inzet personeel, stimuleer zij- en herinstroom.
- ❑ 4. Maak waar nodig en mogelijk afspraken met gemeenten, uitzendbureaus en sectoren om de naleving van quarantainemaatregelen door arbeidsmigranten en seizoensarbeiders met beperkte woonvoorzieningen verder te verbeteren.
- ❑ 5. Maak afspraken met veiligheidsberaad/decentrale overheden welke sectoren ontheffing kunnen krijgen van lockdown-maatregelen.
- ❑ 6. Richt binnen de rijksoverheid een centraal punt in waar sectoren naar toe kunnen met corona-gerelateerde vragen.

Gekozen aanpak continuïteit sectoren

- ❑ Sectoren (direct en indirect) geconsulteerd obv beschikbare departementale inbreng en via de Interdepartementale Werkgroep Vitaal (IWV) o.l.v. NCTV. Vwb de vitale sectoren is aangesloten bij de lijst die NCTV hiervoor hanteert.
- ❑ Knelpunten in huidig beleid o.b.v. ervaringen sectoren geïnventariseerd.
- ❑ Posten in 12 EU-landen gevraagd naar aanpak en best practices.
- ❑ Beleidsopties geformuleerd, toegespitst op effectiviteit eerste helft 2021 (tot Nederland voldoende gevaccineerd is). Beleidsopties verschillen van aard en abstractieniveau. De uitwerking van de beleidsopties moet zoveel mogelijk binnen bestaande trajecten worden opgepakt.
- ❑ Kwalitatieve uitspraken over de mogelijke impact van de beleidsopties zijn oa gebaseerd op het benutten van de zgn 'wisdom of the crowd' (consultatie via mentimeter-aanpak van samengestelde groep van n=25).
- ❑ De toelichting op de beleidsopties, de impactanalyses en de 'oogst' van de uitvraag in binnen- en buitenland zijn opgenomen in de bijlage bij deze presentatie.

Bevindingen continuïteit sectoren

- ❑ Alle geconsulteerde sectoren hebben sinds de pandemie veel maatregelen genomen t.b.v. continuïteit. Deze maatregelen zijn gericht op voldoende personeel, voorkomen uitval, uitoefenen werkzaamheden en faciliteren personeel (zowel thuis als op werkplek). In de bijlage worden de genomen maatregelen nader toegelicht en geïllustreerd.
- ❑ Sectoren die al plannen hadden vastgesteld i.r.t. de continuïteit van werkprocessen hebben daar gedurende de pandemie baat bij gehad. Dat geldt bijvoorbeeld voor vitale sectoren, die er standaard op ingericht zijn om vitale processen te borgen t.a.v. alle typen dreigingen via o.a. continuïteitsplannen. Bestaande continuïteitsplannen / crisisbeheersingsplannen moesten wel worden toegespitst op corona-specifieke omstandigheden.
- ❑ De sectoren zorg, onderwijs en kinderopvang hebben geen plicht tot continuïteitsplannen. Deze sectoren heeft, mede daardoor, noodgedwongen veel last minute moeten ontwikkelen.

>

Bevindingen continuïteit sectoren

- ❑ Het OV heeft in 2020 geen sectorspecifieke continuïteitsvraagstukken ervaren agv de beschikbaarheidsvergoedingen van de rijksoverheid (ogv een kabinetsbesluit zullen deze vergoedingen in 2021 overigens worden verlaagd).
- ❑ De politie (als onderdeel van de totale hulpdiensten) heeft een eigen crisisorganisatie ingericht en een eigen strategische voorraad van persoonlijke beschermingsmiddelen aangelegd. Door personele krapte was de politie niet in staat om volledig gescheiden diensten te draaien. A.g.v. te beperkte testcapaciteit is besloten snelsten bij commerciële partijen in te kopen.
- ❑ De post- en pakketdiensten en de voedselgerelateerde distributiecentra zijn geconfronteerd met een sterk toegenomen vraag waardoor de beschikbaarheid van personeel de beperkende factor werd. Voor mn de post- en pakketdiensten heeft dit geresulteerd in vertraging en (te) late bezorging.
- ❑ Sectoren in het buitenland zijn grotendeels op dezelfde wijze bezig met continuïteitsopgaven als hun collega's in Nederland.

Bevindingen en beleidsopties continuïteit sectoren

1. Bescherming van werknemers/voorkomen van uitval : Het gebruik van sneltesten kan de uitval van personeel verkorten en draagt daarmee bij aan de continuïteit van alle sectoren. Voor de doorontwikkeling van de teststrategie werkt het kabinet samen met GGD'en, werkgevers en ondernemers (via VNO-NCW). Nog niet alle sectoren en werkgevers maken gebruik van de geboden mogelijkheden.

- *Geef de vitale sectoren en cruciale beroepen (i.h.b. zorg, onderwijs, kinderopvang en hulpdiensten) bij schaarste voorrang bij het beschikbaar stellen van sneltesten en communiceer helder over de toepassings(on)mogelijkheden van sneltesten.*
- *Maak met deze sectoren afspraken dat zij optimaal gebruik maken van de implementatie-faciliteiten die (binnen spoor 2 van de VWS-teststrategie) zijn ontwikkeld voor werkgevers (sneltesten, subsidieregeling arbo-artsen, instructies etc).*
- *Overweeg om de besluitvorming over de inzet van sneltesten in het onderwijs, kinderopvang, hulpdiensten en zorg niet bij de werkgevers te laten, maar dit te harmoniseren en om hier als kabinet zelf op te sturen, zoals OCW voor de onderwijssector voorstelt ('Inzet sneltesten voor het onderwijs'). Dit gelet op het belang van deze sectoren voor de continuïteit van alle andere sectoren in de samenleving (Verantwoordelijkheid uitvoering: vakdepartementen ism VWS).*

□

Bevindingen en beleidsopties continuïteit sectoren

2. Personeel voor niet-gekwalificeerd werk is veelal inzetbaar in meerdere sectoren. Sector-overstijgende samenwerking biedt de mogelijkheid om flexibel personeel in te zetten waar de nood het hoogst is.

- *Versterk sector-overstijgende samenwerking op regionaal niveau tussen instellingen, bedrijven en sectoren (via bestaande infrastructuur) m.b.t. flexibele inzetbaarheid van personeel. (Verantwoordelijkheid uitvoering: vakdepartementen onder regie van SZW).*

Bevindingen en beleidsopties continuïteit sectoren

3. Het uitvallen van (gekwaliceerd) personeel agv corona-besmetting en quarantaine-plicht heeft bij alle geconsulteerde niet-vitale sectoren invloed op de continuïteit. In sectoren zoals onderwijs en zorg wordt geëxperimenteerd met (a) het anders organiseren (digitaal) en ordenen van werkzaamheden en jobcarving, en met (b) met korte opleidingstrajecten voor zij-instroom van tijdelijk personeel (bv de 'Nationale Zorgklas'), met herinstroom van gepensioneerd personeel en met tijdelijke inzet van niet/minder gekwalificeerd personeel (zoals inzet van praktijkbegeleiders en onderwijsondersteuners bij uitval leerkrachten).

- *Bied waar mogelijk ruimte in regelgeving mbt het tijdelijk afwijken van kwaliteitseisen en bevoegdheden bij inzet personeel (en bezie hoe de onbedoelde langere termijn effecten moeten worden opgevangen) en stimuleer extra toestroom van tijdelijk personeel via zij- en her-instroom (Verantwoordelijkheid uitvoering: vakdepartementen).*

Bevindingen en beleidsopties continuïteit sectoren

4. Werknemers, arbeidsmigranten en seizoensarbeiders in de voedselgerelateerde distributiecentra met slechte woonomstandigheden (bv geen isolatiemogelijkheden) hebben onvoldoende mogelijkheid om de quarantainemaatregelen na te leven.
- ❑ *Maak waar nodig en mogelijk afspraken met gemeenten, uitzendbureaus en sectoren (mn vleesverwerkende industrie en seizoenswerk) om naleving van quarantainemaatregelen door arbeidsmigranten en seizoensarbeiders met beperkte woonvoorzieningen verder te verbeteren (en verspreiding van corona op het werk zoveel mogelijk te beperken), in samenhang met de afspraken adviezen Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (Verantwoordelijkheid uitvoering: BZK, SZW, LNV in afstemming met het Samenwerkingsplatform Arbeidsmigranten en Covid-19).*

Bevindingen en beleidsopties continuïteit sectoren

5. Diverse gemeenten hebben (in eerste corona-fase) vergunningen geweigerd voor werkzaamheden aan de telecommunicatie-infrastructuur, waar juist mede a.g.v. thuiswerken veel behoefte aan was.

- ❑ *Maak afspraken met het veiligheidsberaad/decentrale overheden welke sectoren voorafgaand aan een (regionale) lockdown ontheffing kunnen krijgen van lockdown-maatregelen en draag zorg voor een soepele implementatie. Zorg (ook hierover) voor heldere en eenduidige communicatie door overheden en door koepels/sectorraden. (Verantwoordelijkheid uitvoering: DGS&C19 maakt hierover afspraken met betrokken departementen en overheden.)*

Bevindingen en beleidsopties continuïteit sectoren

6. Vitale sectoren en cruciale beroepen hebben behoefte aan 1 centraal punt binnen de rijksoverheid waar ze informatie kunnen krijgen over corona-gerelateerd beleid. Behalve voor de vitale sectoren is er geen sectoroverstijgende voorziening om de corona-gerelateerde ervaringen van sectoren te delen en van elkaar te leren. Daarbij hebben sectoren (ook de vitale!) niet of maar beperkt zicht op de ervaringen in het buitenland, waardoor het wiel meerdere malen wordt uitgevonden.

- *Richt binnen de rijksoverheid een centraal punt in waar sectoren naar toe kunnen met vragen. Zorg voor toegankelijke info over de genomen maatregelen en best practices via de rijksoverheid en de koepels en sectorraden. En betrek hierbij ook de ervaringen van sectoren in het buitenland. (Verantwoordelijkheid uitvoering: DGS&C19 werkt hiervoor een voorstel uit ism relevante departementen)*

Enkele aanbevelingen om te betrekken bij evaluatie (cq lessons learned) corona-pandemie

- ❑ Evalueer bestaande crisisbeheersingsplannen en crisis-draaiboeken, per sector en sector-overstijgend (ook in IWV-verband). Betrek daarbij ook ervaringen van vitale sectoren in het buitenland.
- ❑ Evalueer met de sectoren zorg, onderwijs en kinderopvang de maatregelen die zowel landelijk en op instellingsniveau zijn genomen en leg deze ervaringen vast.
- ❑ Herijk (obv ervaringen in deze pandemie) of de juiste processen als vitaal zijn aangemerkt (cq nieuwe vitaliteitsbeoordelingen moeten worden uitgevoerd) en denk na hoe mbt de cruciale beroepen bij een volgende crisis meer flexibiliteit kan worden ingebouwd.